

Kredi Kullanılarak Hisseleri İktisap Edilen İştirak Devralınırsa, Krediye Dair Finansman Giderlerinin Akıbeti Ne Olacaktır?

Hülya YAVUZCAN ÇOLAK
MAZARS/DENGE
Vergi Bölümü, Müdür Yardımcısı

E-Yaklaşım 2014 Ekim sayısında yayınlanmıştır.

1. GİRİŞ

Bilindiği üzere, KVK Madde 5/3'de, **iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç** olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının istisna dışı kurum kazancından indirilemeyeceği hükmü yer almaktadır.

Uygulamada şirketler bazı şirketlere iştirak ederken (hisselerini satın alırken) kendi özkaynakları yerine banka kredisi kullanabilmektedirler. Bu gibi durumlarda gerçekleşen finansman giderleri kanunen kabul edilen gider mahiyetindedir. Çalışmamızda, bu şekilde hisseleri satın alınan bir iştirak, kredi geri ödemeleri bitmeden eğer iştirak eden şirket tarafından devralınırsa, iştirak eden şirketin devir tarihi sonrasında söz konusu krediye ait finansman giderlerini gider yazıp yazamayacağı incelenecektir.

2. İLGİLİ MEVZUAT

KVK Madde 5/3: İştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmez.

KVK Madde 6/2: Safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır. Zirai faaliyetle uğraşan kurumların bu faaliyetinden doğan kazançlarının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun 59. maddesinin son fıkraya hükmü de dikkate alınır.

GVK Madde 40/1: Safi kazancın tespit edilmesinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin indirimi kabul edilir.

VUK Madde 283: Gelecek bir hesap dönemine ait olarak peşin ödenen giderler ile cari hesap dönemine ait olup da henüz tahsil edilmemiş olan hasılat, mukayyet değerleri üzerinden aktifleştirilmek suretiyle değerlendirilir.

VUK Madde 285: Borçlar mukayyet değerleriyle değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirilme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

VUK Madde 287: Gelecek hesap dönemlerine ait olarak peşin tahsil olunan hasılat ile cari hesap dönemine ait olup henüz ödenmemiş olan giderler mukayyet değerleri üzerinden pasifleştirilmek suretiyle değerlendirilir.

3. ÖRNEK ÖZELGE

Konu hakkında Maliye Bakanlığı tarafından verilmiş 22.07.2014 tarih ve 64597866-125[19-2014]-117-37256 sayılı özalgede özetle; “**İştirak edilen şirketin devralınması durumunda, iştirak hissesi alımıyla ilgili finansman giderlerinin, devir işleminden sonra kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacağı; devir tarihine kadar yapılan ve finansman gideri olarak dikkate alınan tutarların, devir işleminden sonra düzeltilmesine gerek olmadığı**” görüşüne yer verilmiştir. Özelge metni aşağıdaki gibidir: ¹

“İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, 2008 yılında (...) A.Ş. 'nin hisselerinin şirketinizce satın alındığı, satın almaya ilişkin faiz ve kur farkı giderlerinin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü gereğince kanunen kabul edilebilir gider olarak dikkate alındığı ve ortağı bulunduğunuz (...) A.Ş. 'nin şirketinizce devralınarak tüm faaliyetin tek şirket eliyle yürütülmesinin düşünüldüğü belirtilmiş olup;

- Devralınan şirket hisselerinin edinilmesi nedeniyle oluşan ve halen devam eden borçlanmanıza ilişkin faizlerin ve kur farklarının devralma sonrasında da gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı,

- Hisselerin satın alındığı tarih ile devralma işleminin tescil ettirileceği tarih arasında, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında gider olarak indirim konusu yapılan kur farkları ve faizlerin kanunen kabul edilmeyen gidere dönüşüp dönüşmeyeceği konularında Başkanlığımız görüşü sorulmuştur.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrasıyla kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca tespit edilecek kurum kazancından, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir.

Öte yandan, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin üçüncü fıkrasında, iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının istisna dışı kurum kazancından indirilemeyeceği hükmü yer almıştır. **Ancak anılan Kanun'da, iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderlerinin Kanun'un 19. maddesine göre gerçekleştirilecek devir işlemi sonrasında kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınmasını düzenleyen herhangi bir hükme yer verilmemiştir.**

Bu hüküm ve açıklamalara göre, iştirakiniz olan (...) A.Ş. 'nin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19. maddesinde belirtilen şartlar dahilinde devralınması durumunda şirketiniz tarafından iştirak hissesi alımıyla ilgili olarak yapılmış bir finansman giderinden söz edilemeyeceğinden, (...) A.Ş. 'nin hisselerinin satın alınması dolayısıyla yaptığınız borçlanmalar için **yüklenilen finansman giderlerinin, devir işleminden sonra şirketinizce gider olarak dikkate alınması mümkün değildir.**

¹ Yaklaşım Dergisi, Eylül 2014, Sayfa: 275-276.

Öte yandan, devir tarihine kadar yaptığınız ve finansman gideri olarak dikkate aldığınız tutarların devir işleminden sonra düzeltilmesine gerek yoktur.”

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Özelgenin hatalı olduğu görüşünderiz. Devralan şirketin, devraldığı iştirakine ait hisseleri geçmiş dönemlerde iktisap edebilmek için kullandığı krediye ait finansman giderlerinin, devir tarihi sonrasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınabilmesine dair özelgede somut ve mantıklı bir açıklama yapılamamış, sağlam bir yasal dayanak verilememiştir görüşünderiz.

Özelge yer verilen KVK’da **istirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderlerinin Kanun’un 19. maddesine göre gerçekleştirilecek devir işlemi sonrasında kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınmasını düzenleyen herhangi bir hükme yer verilmemiş** olması açıklaması, söz konusu finansman giderlerinin kanunen kabul edilmeyen gider sayılabilmemesine neden olamaz. Bir kanunda, kanuna tabi mükellef kurumların yapabilecekleri tüm giderlerin tek tek (tadadi şekilde) belirtilmesi mümkün olmadığı gibi, gerekli de değildir.

Yukarıdaki ilgili mevzuat bölümünde yer verdiğimiz maddelerden de görüleceği üzere, KVK’da kurum kazancı GVK’da ticari kazanç hükümlerine göre tespit edilecektir. GVK Madde 40’a göre, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılmış olan giderler kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. Yine aynı bölümde yer verdiğimiz VUK’nun değerlendirme hükümlerine göre, tahakkuk etmiş giderlerin ilgili dönemlerinde dikkate alınması gerekmektedir.

Devralan şirket, zamanında söz konusu iştirakin hisselerini elde etmek için kredi kullanmıştır ve bu krediyi kullandığı tarihte ileride bu iştiraki devralıp devralmayacağı belli değildir. Kredinin kullanıldığı tarihte söz konusu kredi kullanımı ticari faaliyetle ilişkilidir ve bir şirkete ait hisselerin yabancı kaynak kullanımı ile iktisap edilebileceği KVK Madde 5/3’de lafzen de yer almaktadır. VUK’nun dönemselliğe ait hükümleri gereği söz konusu krediye ait finansman giderleri tek bir hesap döneminde gider yazılmamıştır. Giderler tahakkuk ettikçe ilgili dönemlerinde dikkate alınacaktır.

Söz konusu iştirakin kredi kullanımı ile hisselerinin iktisap edilmesinden daha sonra devralınması, zamanında ticari faaliyet kapsamında finansman giderleri kabul edilen bir krediyi, devir tarihi sonrasında finansman giderleri kabul edilmeyecek bir borçlanma haline çevirememelidir. Şirket ticari faaliyeti ile ilgili bir borç kullanmış ve bu borç kaynaklı giderleri de vade sonuna kadar dönemsellik ilkesine uygun olarak gider yazabilme hakkı bulunmaktadır kanaatindeyiz.